

Seat No. _____

HAP-1601100301030501

**B. A. (Sem. III) (CBCS)
(W.E.F. 2016) Examination
June - 2023**

**Sanskrit : Paper - 5
(Natyā-Kalidāskrut - Vikramavarshiy)
(Common Paper for 2015 & 2016)
(Elective - 2) (Old Course)**

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

- १ (अ) नीचेनामांथी कोष्ठपश्च भे श्लोकोनुं विवरण साथे भाषान्तर करो : ८
- 1 (a) Translate any **two** of the following verses giving explanatory 8
note where necessary :
- (1) उष्णालुः शिशिरे निषीदति तरोर्मूलालवाले शिखी
निर्भिधोपरि कर्णिकारमुकुलान्यालीयते षट्पदः।
तप्तं वारि विहाय तीरनलिनी कारण्डवः सेवते
क्रीडावेश्मनि चैष पञ्जरशुकः क्लान्तो जलं याचते॥
- (2) अग्रे यान्ति रथस्य रेणु वदमी चूर्णीभवन्तो घना
श्चक्रभ्रान्तिररान्तरेषु जनयत्यन्यामिवारावलीयम्।
चित्रन्यस्तमिवाचलं हयशिरस्यायामवच्चामरं
यष्टयग्रे च समं स्थितो ध्वजपट प्रान्ते च वेगानिलात्॥
- (3) शमयति गनानन्यान्धद्विपः कलभोऽपि सन्
भवति सुतरां वेगोदग्रं भुजङ्गशिशोर्विषम्।
भुवमधिपतिर्बालावस्थोऽप्यलं परिरक्षितुं
न खलु वयसा जात्यैवायं स्वकार्यसहो भरः॥
- (4) प्रियवचनशतोऽपि योषितां
दयितजनानुनयो रसादृते।
प्रविशति हृदयं न तद्विदां
मणिरिव कत्रिमरागयोजितः॥
- (ब) पूर्वापूर संदर्भ आपीने समजावो : (कोष्ठपश्च भे) ६
- (b) Explain with reference any **two** of the following : 6
- (1) अहो नु खलु दुर्लभानिवेशी मदनः।
(2) अदक्षिणं संविग्धे मे हृदयम्।
(3) भवितव्यानुविधायिनीद्रियानि।
(4) को देवता रहस्यानि तर्कयिष्यति।

- ૨ કાલિદાસની કૃતિઓ પર નોંધ લખો. ૧૪
- 2 Write detail note on the works of કાલિદાસ। 14
- અથવા / OR**
- ૨ વિક્રમોવર્ષીયના આધારે કાલિદાસની નાટ્યકલાના વિવિધ પાસાઓ ચર્ચો. ૧૪
- 2 Discuss the salient features of Kalidasa's work in the context of વિક્રમોવર્ષીયમ્। 14
- ૩ વિક્રમોવર્ષીયના ચોથા અંકનું રસદર્શન કરો. ૧૪
- 3 Give a critical appreciation of the fourth act of the વિક્રમોવર્ષીયમ્। 14
- અથવા / OR**
- ૩ પુરુરવાનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૪
- 3 The character sketch of પુરુરવા। 14
- ૪ ઉર્વશીનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૪
- 4 The character sketch of ઉર્વશી। 14
- અથવા / OR**
- ૪ વિક્રમોવર્ષીયની આધારસામગ્રી ચર્ચો અને તેમાં કાલિદાસે કરેલાં પરિવર્તનોનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
- 4 Discuss the origin of the વિક્રમોવર્ષીયમ્ and evaluate the changes there in made by કાલિદાસ। 14
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write short notes on any **two** of the following : 14
- (૧) વિક્રમોવર્ષીયમ્ માં દૈવીત્વ.
- (1) The element of supernatural in વિક્રમોવર્ષીયમ્।
- (2) પ્રિયાનુપ્રસાદવ્રત પ્રસંગઃ।
- (૩) વિક્રમોર્વશીયનો વિદૂષક.
- (3) The Vidushak of વિક્રમોવર્ષીયમ્।
- (4) વિક્રમોવર્ષીયમ્ શીર્ષકઃ।